

Zbaľ sa a pod' na ALJAŠKU

(tlačová správa)

Dňa **13. 5. 2016** sa vo **Vlastivednom múzeu v Považskej Bystrici, v zriaďovateľskej pôsobnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja**, uskutočnilo tradičné cestovateľské podujatie „Zbaľ sa a pod'“. Tentokrát prijal pozvanie pán **RNDr. Jozef Šibík, PhD., pôsobiaci v Botanickom ústave SAV v Bratislave**, rodák z Považskej Bystrice. Záujemcom o prírodu a cestovanie prišiel porozprávať o Aljaške a priblížiť im svoju vedeckú činnosť, ktorú vykonával v spolupráci s University of Alaska Fairbanks.

V úvode powerpointovej prezentácie pripomenul prednášajúci divákovi známy **film 'Aljaška v plameňoch'**, ktorý bol čiastočne i pre neho inšpiráciou, aby vycestoval do Aljašky, najseverozápadnejšej časti amerického kontinentu.

Aljašku kúpili Spojené štáty od Ruska, dňa 3. januára 1959 sa oficiálne stala 49. štátom USA. Krajina je známa nielen svojou panenskou prírodou, ale aj veľkým nerastným bohatstvom, najmä ropou. Klíma je subarktická - sú tu dlhé studené zimy, kedy teplota klesá až na hodnotu - 40 °C. Letá sú krátke a teplé, teplomer často prekročí i + 30 °C. Zrážky vo vnútrozemí sú nízke, avšak vo forme snehu sa zvyčajne udržia počas celej zimy.

Z dôvodu extrémnych podmienok tu nie je veľké osídlenie. Na 1 km² pripadá 0,49 obyvateľa. Typickým ubytovaním sú zruby, často nemajúce ani vodu a ústredné kúrenie.

Dr. Šibík sa venoval i boreálnym lesom, ktoré sa pôvodne označovali ako „sibírske pralesy na močaristej pôde“ alebo „tundry“ a ich základným odlišnosťami v spoločenstvách.

V ďalšej časti prednášky sa prednášajúci zameril na svoje pôsobenie na Aljaške. Porozprával prítomným o **univerzite vo Fairbanks**, i o známom odborníkovi **Donaldovi „Skip“ Walkerovi**, s ktorým mal možnosť pracovať. Poslucháčom objasnil cieľ projektu, ktorým bol výskum ekosystémov v krajine za využitia informačných systémov a najmä práce v teréne. Výskumníci sa snažili lepšie porozumieť zmenám klímy, spôsobujúce zmenšovanie ľadovej pokrývky, ako aj zraniteľnosti ekosystémov v ich schopnosti rezistencie voči zmenám. Zdôraznil, že človek by mal prírodu rešpektovať a uvedomiť si, že nie je jej neobmedzeným vládcom.

Prednášateľ priblížil divákovi aj **národný park Denali**, spomenul jeho typických živočíšnych obyvateľov, ktorými sú medvede, soby, vlky a aljašské ovce. Podotkol, že pri vstupe do národných parkov musia turisti zaplatiť poplatok. Peniaze sú následne použité na udržanie parku v priaznivom stave. Stojí za úvahou, ako by sa uvedený krok presadzoval v slovenských podmienkach...

Sila aljašskej divočiny sa stala ústredným motívom filmu **'Into The Wild' (Útek do divočiny)**, obsahu ktorého sa v závere venoval prednášajúci. Podľa knižnej predlohy ho v roku 2007 nakrútil americký režisér Seana Penn. Príbeh je o precitlivenom mestskom študentovi, ktorý utečie pred konzumným spôsobom života západnej civilizácie do nespútanej prírody Aljašky. Tamojšia príroda sa mu však stáva osudnou – hlavný hrdina vyhladovaný zomiera. Príčinou však nebola intoxikácia jedovatými plodmi sekernice, ako sa mnohí po

zhliadnutí filmu domnievajú. Hlavnou príčinou bolo zníženie telesnej hmotnosti pod kritickú hranicu, čo si zapríčinil samotný muž – chýbali mu totiž vedomosti a skúsenosti, ako si získavať potravu uprostred krutej divočiny. Divák má vyťažiť z filmu ponaučenie, že **k prírode má človek pristupovať s rešpektom a v pokore si uznať vlastné ľudské limity.**

Cestovateľského večera Zbal' sa a pod' na Aljašku sa zúčastnilo **52 ľudí** rôznej vekovej kategórie. Poslucháči na záver ocenili pútavé rozprávanie botanika Jozefa Šibíka veľkým potleskom.

V Považskej Bystrici 16.5.2016

Ing. Zuzana Huličiaková – botanička Vlastivedného múzea v Považskej Bystrici.

Changes at Colleen Site A (1949-2013)

